

“ Als ’t God belieft...”

Geraardsbergse honderdjarigen in onvoltooid verleden tijd....

Dirck SURDIACOURT

“Ze heeft hier alles wat ze nodig heeft, mijnheer...” In de zetel zit een oud mensje voor zich uit te staren. Binnenkort wordt ze honderd jaar, “als ’t God belieft...”

Oud worden is een natuurlijk, traag, onomkeerbaar en onvermijdelijk proces. En een honderdste verjaardag heeft altijd al tot de verbeelding gesproken van hen die op zoek zijn naar het eeuwige leven.

Weliswaar halen maar weinigen deze gezegende leeftijd maar hun aantal neemt toe.

Tegenwoordig is het duidelijk dat het aantal honderdjarigen en superhonderdjarigen (vanaf 110 jaar) in de komende decennia sterk zal stijgen. In dit artikel geven we een overzicht van meer dan veertig honderdjarigen in Geraardsbergen.

Wie er de bijbel op naleest stelt vast dat vóór de zondvloed de mensen veel langer leven. Adam wordt 930 jaar ⁽¹⁾ en Noach wordt zelfs 950 jaar oud ⁽²⁾. Maar Methusalem spant de kroon met 969 jaar ⁽³⁾. Na de zondvloed echter nemen de leeftijden om één of andere reden af. Bij de aartsvaders vinden we onder andere Abraham die op zijn 175ste ⁽⁴⁾ sterft en Isaak die 180 jaar ⁽⁵⁾ wordt. Eén van de weinige vrouwen wier leeftijd in de Bijbel vernoemd wordt is Sarah, de vrouw van Abraham. Zij overlijdt op 127-jarige ⁽⁶⁾ leeftijd. Mozes die na de zondvloed verschijnt, wordt slechts 120 jaar ⁽⁷⁾. Hun leeftijden hebben vermoedelijk slechts een symbolische waarde.

De oudst bekende lijst met honderdjarigen vinden we terug in de *Historia Naturalis*, een encyclopedie van de antieke wetenschap, in 37 delen, geschreven door Plinius de Oudere (Caius Plinius Secundus, 23 tot 79 na Christus). Deze lijst is samengesteld in een tijd dat de levensverwachting amper veertig jaar bedraagt. Plinius de Oudere beschrijft in zijn werk dat bij de volkstelling ten tijde van Keizer Vespasianus en zijn zoon Titus in 73-74, in Noord-Italië zes 110-jarigen, vier 120-jarigen en één 140-jarige in Veleiatum, één 120-jarige in Brixilium, drie 120-jarigen en twee 125-jarigen in Parma, één 130-jarige in Placentia en Faventia, één 135-jarige in

Bononia, één 137-jarige en één 140-jarige in Ariminum zijn. In de ‘achtste regio’ van Italië worden er in totaal tachtig honderdjarigen geregistreerd, veertien 110-jarigen, twee 125-jarigen, vier 130-jarigen, vier 135-jarigen, en drie 140-jarigen. Er blijkt in vele streken een sterke neiging te bestaan om hoge leeftijden te overdrijven terwijl velen hun echte leeftijd zelfs niet kennen. Dit laat vermoeden dat ofwel de precieze leeftijd (in jaren) minder of niet belangrijk gevonden wordt, ofwel dat men de precieze leeftijd gewoonweg niet weet (of beide) ⁽⁸⁾.

Pas in het midden van de 18de eeuw verschijnt de eerste Nederlandse

⁽¹⁾ De Bijbel, *Genesis* 5:5. Zo waren al de dagen van Adam, die hij leefde, negenhonderd jaren, en dertig jaren; en hij stierf. *Genesis* 5:1 is het boek van Adams geslacht. Ten dage als God den mens schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods.

⁽²⁾ De Bijbel, *Genesis* 9:29, Zo waren al de dagen van Noach negenhonderd en vijftig jaren; en hij stierf.

⁽³⁾ De Bijbel, *Genesis* 5:27, Metuselach, Zo waren al de dagen van Methusalach negenhonderd negen en zestig jaren; en hij stierf.

⁽⁴⁾ De Bijbel, *Genesis* 25:7, Dit nu zijn de dagen der jaren des levens van Abraham, welke hij geleefd heeft, honderd vijf en zeventig jaren.

⁽⁵⁾ De Bijbel, *Genesis* 35:28; En de dagen van Isaak waren honderd jaren, en tachtig jaren.

⁽⁶⁾ De Bijbel, *Genesis* 23:1; En het leven van Sarah was honderd zeven en twintig jaren; dit waren de jaren des levens van Sarah.

⁽⁷⁾ De Bijbel, *Deuteronomium*, 34:7; Beschrijft de laatste gang van Mozes (Deut. 34), weg van het volk, de berg Nebo op.

⁽⁸⁾ www.flwi.rug.ac.be/AALIE/AncientHistory/metho_demografie-syllabus2003-2004.doc

Jaar	1190	1995	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Aantal	546	633	925	917	980	1083	1154	1163

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het aantal honderdjarigen op basis van het Rijksregister (12)

publicatie (9) over honderdjarigen. Dit overzicht bevat slechts een dertigtal eeuwelingen. Daarbij komt nog dat, bij gebrek aan officiële registers, een aantal hun leeftijd schromelijk overdrijven om hun bekendheid en status te verhogen.

Wie zijn de honderdjarigen van vandaag?

De huidige generatie honderdjarigen is geboren op het einde van de 19de, begin 20ste eeuw. De meesten zijn gewone mensen die heel hun leven hebben gewerkt. Hun persoonlijke levensgeschiedenis is sterk verbonden met het maatschappelijk gebeuren uit hun leven. Zij hebben geleefd in een eeuw waar de maatschappij aan hoge snelheid is veranderd. Zij hebben twee wereldoorlogen meegemaakt, de komst van de radio, de cinema en de televisie en hebben de eerste mens op de maan weten landen. Zij hebben het tijdperk van de auto, het vliegtuig, de raket en de computer zien ontstaan. Allemaal in één eeuw tijd. Nieuwe ontwikkelingen zijn bewust of onbewust aan hen voorbij gegaan en toch vallen ze op door hun eenvoud. Zij behoren immers tot een generatie van

mensen bij wie arbeid centraal staat. Wat zij hebben bereikt en anderen hen misschien benijden is het feit dat ze honderd jaar of meer zijn geworden.

In de 19de eeuw zijn honderdjarigen nog een grote zeldzaamheid. Een leeftijd bereiken boven de honderd jaar is nagenoeg onbekend. Het is dus niet verwonderlijk dat een uitzonderlijk hoge leeftijd van honderd jaar grote weerklank vindt bij de bevolking.

Vanaf het einde van de 20ste eeuw zien we een toename van het aantal honderdjarigen, ook in Geraardsbergen. De lokale rusthuizen hangen daar onmiddellijk een kwaliteitsoordeel aan vast. Volgens hen heeft dit te maken met de goede verzorging die de oudjes genieten in hun respectievelijke rusthuizen. Maar als dat de enige reden is, dan wordt vanzelfsprekend iedereen 100 jaar.

Voor al onder invloed van de vooruitgang van de medische wetenschap zijn de levensverwachtingen de laatste decennia sterk toegenomen. De grootste bijdrage aan een langer leven is de daling van de

sterftekans. Bij de volkstelling van 1947 telt men nationaal slechts 17 honderdjarigen (10). We hebben dit cijfer niet kunnen vergelijken met de vorige volkstelling en weten dus niet of dit lage cijfer is beïnvloed door de moeilijke oorlogsjaren. In 1981, bij de 14de volkstelling, loopt dit cijfer op tot 240. In 1990 tellen we in België 546 eeuwelingen (11). In 2000 zijn het er al 917 en in 2004 telt de Belgische bevolking liefst 1.163 mensen die ouder zijn dan honderd jaar.

De oudste mens tot nu toe, wiens leeftijd we met zekerheid kennen, is de Française Jeanne Calment (1875-1997), die 122 jaar, 5 maanden en 11 dagen geworden is (13). Een absoluut record. Na haar dood in 1997 wordt ze opgevolgd door de toen 117-jarige Canadese Marie-Louise Meilleur. “Wat we hier meemaken”, zegt geriater Lucien De Cock, “is uniek in de geschiedenis van de mensheid. Op nog geen 200 jaar tijd is de gemiddelde levensverwachting drie tot vier maal groter geworden”. Dichter bij huis kennen we Woinke (Joanna) Turcksin (1890-2002) die op 112-jarige leeftijd op 7 december 2002 in Machelen overlijdt aan een banale verkoudheid (14). Ze behoort in 2002 tot de tien oudste mensen

(9) Joop GARSSSENS, Centraal Bureau voor de Statistiek, Index N° 10, Artikel ‘De eeuw voorbij’, 2002, p. 26-27.
(10) Privéverzameling DE NIE Johny, Het Nieuwsblad, 8 november 1984.
(11) Van de 240 eeuwelingen in 1981 zijn er 186 vrouwen en 54 mannen.
(12) <http://statbel.fgov.be>, NIS,. Toestand op 1 januari van het jaar volgens het Rijksregister. NIS, Bevolkingsstatistieken.
(13) Lucien DE COCK, *Eeuwig Jong*, p. 10
(14) In 2002 is de 112-jarige Woinke Turcksin (geb. 3 juni 1890) niet alleen de oudste Belg, maar bovendien de oudste Belg die ooit geleefd heeft. Zij overlijdt op 7 december 2002. De dag dat Woinke Machelen wordt begraven, is het feest in rust- en verzorgingstehuis Magnolia in Jette. Anne Adam wordt die dag 110 en is daarmee de oudste Belg. Een titel die zij 10 maanden draagt: op 9 oktober 2003 overlijdt ze en daardoor wordt Louis Marion, die uitgerekend die dag zijn 110de verjaardag viert, de oudste inwoner van ons land. Het is voor het eerst in de geschiedenis dat een man deze titel mag dragen. Na het overlijden van Louis Marion eind 2003 - amper twee maanden na de vorige oudste Belg - is de nieuwe oudste Belg Victoire Ricaille (108) die resideert in een rusthuis in Florenville bij Namen. Op 25 augustus 2004 sterft zij na een val met een dubbele beenbreuk. De zoektocht naar haar opvolger blijkt niet zo simpel: officieel zou Angèle Van Meerbeek uit Charleroi met 109 jaar nu de oudste Belg zijn, maar geriater Lucien De Cock, is al sinds oktober 2003 vruchteloos naar haar op zoek. Noch de politie noch de stad Charleroi kent haar verblijfplaats omdat zij als vrouw van een binnenschipper op een boot zou wonen. Niemand schijnt te weten of zij nog leeft.

ter wereld. De eerste man die de leeftijd van 110 jaar haalt is Louis Marion die in oktober 2003 zijn 110ste verjaardag heeft gevierd.

In 2001 bedraagt de landelijke levensverwachting voor vrouwen 81,67 jaar en 75,42 jaar voor de mannen ⁽¹⁵⁾. De gemiddelde levensverwachting bij de geboorte verschilt dus duidelijk tussen mannen en vrouwen. Het zogezegde "zwakke geslacht" wordt gemiddeld zo'n 6,25 jaar ouder, terwijl in Vlaanderen de levensverwachting voor vrouwen nog 0,8 % hoger ligt. De hogere levensverwachting voor vrouwen reflecteert eveneens in onze lijst van honderdjarige Geraardsbergenaars.

Zoals reeds gezegd, eeuweligen zijn vandaag geen uitzonderingen meer en voor steeds meer mensen wordt dit een realistische levensverwachting ⁽¹⁶⁾. Dus de huidige 50-plussers hebben nog heel wat levensjaren in het vooruitzicht. Toch staat er een limiet op deze verwachting. Vandaag wordt aangenomen dat het natuurlijk maximum van een menselijk leven rond de 125 jaar draait. Alhoewel. Recent nog beweert de Nederlandse wetenschapper Jan Vijg in het *Algemeen Dagblad* ⁽¹⁷⁾ dat mensen die nu tussen de 40 en de 50 jaar zijn, mogelijks 150 jaar oud kunnen worden. Ook andere verouderingswetenschappers voorspellen dat mensen in de toekomst spectaculair veel ouder zullen worden. Vooral in de Verenigde Staten,

Japan en Duitsland wordt onderzoek gedaan naar het geheim van de veroudering. Zij werken aan de magische verjongingspil. Die zou de huid strakker en gladder doen worden en ook de hersenactiviteiten verbeteren.

Uiteraard hopen we dat deze hoge leeftijd nog voldoende kwaliteit biedt, anders wordt dit onverantwoord: zowel voor de eeuweling als voor de maatschappij. Volgens Lucien De Cock mag men stellen dat maximum 30 à 40 procent onder hen het op die hoge leeftijd het werkelijk goed stelt. Daarnaast zien we ook een toename van superhonderdjarigen. Dit zijn mensen die de 110 jaar bereiken ⁽¹⁸⁾.

Honderdjarigen te Groot-Geraardsbergen, een kort overzicht

Deze bijdrage is gebaseerd op de talrijke krantenartikels die Johny De Nie heeft verzameld en ons ter beschikking heeft gesteld om dit artikel te schrijven. Zoals dit vaak is met krantenartikels ⁽¹⁹⁾, is de informatie niet altijd volledig, soms ook wel eens foutief, niettemin een belangrijke bron. We hebben getracht om van iedere honderdjarige, het feitenmateriaal, waarover we via deze artikels beschikken, zoveel mogelijk samen te vatten. In deze korte verhalen komen eenvoudige mensen in het daglicht te staan en draagt de levensgeschiedenis van elk individu bij tot een beknopte beeldvorming van hun persoonlijk leven.

De oudste ons bekende honderdjarige is Rosalie Stalpaert. Voor haar heeft de stad, in 1893 een groots feest opgezet ter ere van haar honderdste verjaardag. De volgende honderdjarigen vinden we terug in Zarlardinghe. Met een tiental jaren verschil vieren Hyancinthe Bosquet (in 1921) en Blondine Van Cauwenberghe (in 1930) hun honderdste verjaardag. Uiteraard een reden om te vieren. In februari 1950 viert Maria Goossens uit Grimminge haar honderdste verjaardag. Vervolgens maken we een sprong naar het begin van de jaren tachtig van de 20ste eeuw. Van dan af aan noteren we regelmatig een nieuwe honderdjarige.

Wie zijn deze mannen en vrouwen? Hun geschiedenis in een notendop, kunt u lezen in het alfabetisch, doch onvolledig overzicht van de honderdjarigen. Zoals de titel het al aangeeft, 'in onvoltooid verleden tijd...', komen er altijd nieuwe eeuweligen bij. Daarom kunnen we nooit volledig zijn bij een dergelijk onderwerp.

Afbakening

Ons artikel gaat niet altijd over Geraardsbergenaars. U zal opmerken, dat het niet eenvoudig is om zich aan een strikte regel te houden. De vraag die we ons stellen heeft te maken met de plaats waar iemand geboren is of sterft. Of krijgt enkel hij of zij, de titel van 'Geraardsbergse honderdjarige', die én geboren én gestorven is te Groot-Geraardsbergen? Zo strikt zijn we dus niet geweest.

⁽¹⁵⁾ <http://statbel.fgov.be>, NIS, Bevolkingsstatistieken. Dit is een toename op één jaar tijd van 124 dagen bij mannen en 91 dagen bij vrouwen. De levensverwachtingen van mannen gaat er sterker op vooruit dan die van vrouwen.

⁽¹⁶⁾ L. DE COCK, *Eeuwig Jong*, p. 11, Men schat dat in de Verenigde Staten in het jaar 2040 het aantal honderdjarigen bij de 836.000 zal bedragen.

⁽¹⁷⁾ *Het Nieuwsblad* van 10 april 2005

⁽¹⁸⁾ L. DE COCK, *Eeuwig Jong*, p. 11, In België zijn anno 2002 reeds 250 mensen bekend van wie officieel wordt aangetoond dat zij de 110 jaar bereikt hebben.

⁽¹⁹⁾ Ook op krantenartikels zijn er auteursrechten van toepassing. We beschikken echter niet altijd over die gegevens of hebben enkel de initialen van de journalist. Daarom verwijzen we uitsluitend naar de krant waarin het artikel verschenen is. De foto's zijn overgenomen uit het desbetreffende artikel en zijn auteursrechtelijk hieraan verbonden.

Levensbeschrijving in een notendop

Victor BORREMANS ⁽²⁰⁾

Voor zover we weten is Victor Borremans de eerste honderdjarige in Overboelare. Een groot deel van de bevolking heeft dit op Pinksterdag 1982 uitbundig gevierd. Victor is geboren op 26 mei 1882. Deze Overboelaarse eeuweling heeft altijd hard gewerkt. Op 11-jarige leeftijd gaat hij in de papierfabriek te Geraardsbergen werken. Later verandert hij van werk en gaat hij naar de Union Allumetti re, voor 'De Zweden' werken. Victor huwt met Celina Broodcoorens (†1950). Samen hebben ze vier kinderen. Op 70-jarige leeftijd gaat hij met pensioen. In april 1983 overlijdt Victor in het Stedelijk Hospitaal te Geraardsbergen ten gevolge van een griep ⁽²¹⁾.

Hyacinthe BOSQUET ⁽²²⁾

Hyacinthe wordt in Deux-Acren geboren op 16 januari 1821 en is de weduwe van Jacques De Clippele. Zarlardinghe viert haar honderdste verjaardag aan het begin van het interbellum, in 1921. We weten niet wanneer zij overleden is.

Gustaaf BOSSUYT ⁽²³⁾

Gustaaf, die in het West-Vlaamse Wingene geboren is, viert op 20 juni 1999 zijn honderdste verjaardag (afb. 1). Hij heeft eigenlijk nog   n ambitie: over drie eeuwen leven! Tijdens de Grote Oorlog 1914-1918 eist de Duitse bezetter hem en talrijke andere jonge mannen op om in de Ieperse frontstreek ondersteuning te geven bij, onder andere, het uitdiepen van de loopgraven. Na de Oorlog blijft hij nog een tijdje in het leger. Daarna trekt hij als seizoenarbeider

Gustaaf Bossuyt

naar Harelbeke en ook naar Noord-Frankrijk om er in de bieten-en vlasteelt te labeuren. Onder de Tweede Wereldoorlog werkt hij in de winterperiode in een chicorei-ast ⁽²⁴⁾ en tijdens de zomermaanden verricht hij loonwerk op de velden. De voortschrijdende mechanisering, zowel v  r als na de Tweede Wereldoorlog, ontnemt echter aan honderden vlasarbeiders hun broodwinning. De situatie wordt nog erger als na de oorlog de vlas-en linnennijverheid grotendeels teloorgaat door concurrentie van goedkoop vlas uit het buitenland. Seizoenarbeid is nog moeilijk te bekomen. Bovendien is het Gustaafs grote droom om als zelfstandig landbouwer zijn eigen baas te worden.

Samen met zijn echtgenote Magdalena Hoste († Geraardsbergen, 27 februari 1981) en hun vier kinderen wijkt hij in 1949 uit naar het Waalse Mainvault, in de buurt van Ath, waar hij een landbouwbedrijf begint en vooral kippen kweekt. Achttien jaar houdt hij dit vol tot aan zijn pensioen in 1967. De kinderen zijn inmiddels naar Geraardsbergen verhuisd,

Magdalena heeft toch heimwee naar 'haar' Geraardsbergen en wil bovendien dichter bij haar kinderen wonen. Het echtpaar koopt nog datzelfde jaar een huisje in Onkerzele. Gustaaf brengt er zijn tijd door in de moestuin en bij zijn konijnen. De laatste jaren van zijn leven woont hij in bij zijn dochter Rosa. Op 7 november 1999 overlijdt hij en zal hij zijn droom, om over drie eeuwen te leven, nooit realiseren.

Omer COOLS ⁽²⁵⁾

Moerbeke viert in 1989 feest als Omer Cools honderd jaar wordt. Omer is geboren te Galmaarden op 22 februari 1889. Op 10-jarige leeftijd gaat hij in een steenbakkerij te Lessen werken. Later vindt hij werk in de mijnen in Walloni . Na zijn pensioen is hij samen met zijn vrouw Bertha (†1976) nog zestien jaar conci rge geweest in het klooster van Hunnegem. Op z'n honderdste woont hij nog altijd alleen in zijn huis in de Pirrestraat nr. 9 te Moerbeke, maar zijn zoon, die ernaast woont, houdt toch een oog in het zeil. Omer overlijdt op 27 januari 1991.

⁽²⁰⁾ Priv everzameling Johnny DE NIE, *Het Volk*, juni 1982.

⁽²¹⁾ Priv everzameling Johnny DE NIE, *Het Volk*, 18 april 1983.

⁽²²⁾ Priv everzameling Johnny DE NIE, 1921.

⁽²³⁾ Priv everzameling Johnny DE NIE, *Het Volk*, 18 juni 1999 en de Beiaard, 25 juli, 1999.

⁽²⁴⁾ Vermoedelijk ook in Frankrijk. De in de ast geroosterde wortels, worden vernalen, en zijn een -goedkope en gezonde- vervanger of toevoeging voor koffie.

⁽²⁵⁾ Priv everzameling Johnny DE NIE, *Het Volk*, 7 februari 1989.

Victor De Glas

Maria DECKMYN ⁽²⁶⁾

In oktober 2002 viert Maria in de Gentsestraat nr. 126 haar honderdste verjaardag. Zij heeft 10 kinderen grootgebracht, van wie 6 dochters. In 1974 sterft haar man Gustaaf Gaytant. Bij haar 100ste verjaardag is zij de gelukkige grootmoeder van 52 kleinkinderen. Maria, die in Geraardsbergen geboren is op 19 oktober 1902 overlijdt aldaar enkele weken na haar honderdste verjaardag op 3 december 2002.

Josephine-Maria DE DECKER ⁽²⁷⁾

Josephine-Maria wordt te Grimminge geboren op 21 november 1863. Iedereen kent haar als "Fine Colette", kantklosster, iets wat ze tot op hoge leeftijd is blijven doen. Zij is gehuwd geweest met Gustaaf De Boeck. In een rusthuis te Ninove overlijdt zij op 27 februari 1965 op 101-jarige leeftijd.

Victor (Victorken, Tompoesken) DE GLAS ⁽²⁸⁾

Iedereen noemt hem Tompoesken omdat hij zo klein is. Maar wat weinigen hem zullen nadoen is het feit dat hij 100 jaar is geworden op 9 mei 1980. Om dit te vieren wordt hij de dag voordien in de bloemen gezet. Het eigenlijke feest begint met een dankmis in de kerk van het hospitaal.

Viktor wordt honderd jaar eerder te Geraardsbergen geboren als zoon van Camilius De Glas en Maria De Moor. Op 23-jarige leeftijd treedt hij op 8 april 1904 in het huwelijk met Melanie Lossez (†18 april 1966). Samen hebben ze vijf kinderen. Viktor heeft met zijn gezin altijd in de Gaffelstraat gewoond.

Zoals velen in Geraardsbergen is Viktor op vrij jonge leeftijd (amper 7 jaar) gaan werken in de "allumetfabriek van Lanoos" (De Launoit, Lessensestraat). Viktor is niet geletterd, maar dit belet hem niet om 'piston' te spelen als geen ander bij de fanfare "De Verbroedering". Om zo oud te worden zweert Viktor bij drie dingen: liedjes zingen, zijn pijp roken en twee jenevers per dag drinken. Viktor wordt in mei 1981 101 jaar en is hiermee de oudste inwoner van de stad. Viktor overlijdt helaas enkele maanden later in juli 1981²⁹.

Emma (Emetje, Matjes) DESHAYES ⁽³⁰⁾

Emma is geboren te Geraardsbergen op 31 juli 1879 en overlijdt aldaar in het Stedelijk Ziekenhuis op vrijdag 11 juli 1980 ten gevolge van een heupbreuk, net geen 101 jaar oud. Haar honderdste

Laure de Launoit

verjaardag heeft zij op 28 juli 1979 gevierd met een mis in de kapel van het Onze-Lieve-Vrouw Hospitaal, waar zij verblijft in het Rustoord voor Bejaarden, nu Rusthuis Vincent. Met haar 101 jaar is deze diepchristelijke vrouw op dat moment de oudste inwoner van de stad. Emma is gehuwd geweest met Philogenus Heymans⁽³¹⁾.

Laure Eugénie Camille Ghislaine DE LAUNOIT ⁽³²⁾

Laure de Launoit is geboren op 4 november 1888 te Geraardsbergen. In de Residentie "Baronie van Boelare" viert zij in november 1988 haar honderdste verjaardag. Het kasteel van Boelare is haar niet vreemd. Haar neef, graaf Paul de Launoit heeft dit kasteel in 1960 gekocht. In 1983 verkoopt hij het goed. Laure is het derde en jongste kind van de bekende lucifer-fabrikant Auguste de Launoit

⁽²⁶⁾ Privéverzameling Johny DE NIE, *Het Laatste Nieuws*, 19 oktober 2002.

⁽²⁷⁾ Elie DE MOL, *Een Bekoorlijk dorpje langs de Dender: "mijn" Grimminge*, Zottegem

⁽²⁸⁾ Privéverzameling Johny DE NIE, *De Streekkrant*, 8 mei 1980, (WDG); het Gouden Blad, 30 mei, 1980.

⁽²⁹⁾ Een andere bron spreekt van 23 december 1981.

⁽³⁰⁾ Privéverzameling Johny DE NIE, *De Streekkrant*, 7 augustus 1980, (V.G.)

⁽³¹⁾ Privéverzameling Johny DE NIE.

⁽³²⁾ Privéverzameling Johny DE NIE, *Het Laatste Nieuws*, 4 november 1988; *Nieuwsblad*, 3 november 1988.

(1858-1934) en Lydie De Bontridder. Als weduwe van Grégoire Tyktin huwt zij op 17 september 1908 ⁽³³⁾ voor de tweede keer. Ditmaal met bankier-rentenier Raphaël Spitaels (1878-1951). Mevrouw Laure, die een groot deel van haar leven in Brussel doorbrengt komt in haar laatste levensjaren terug naar haar geboortestad. Een beetje hautain zegt zij hierover: "Hier in Geraardsbergen voel ik mij prima. Ik ben niet, zoals ik vreesde, in een boerengehucht terecht gekomen. Neen, Geraardsbergen heeft voor mij de allures van een echte stad". Haar grote hobby is klassieke muziek en als vaste klant in de Koninklijke Muntchouwburg mist zij geen enkele voorstelling. Vooral de Koningin Elisabethwedstrijd ⁽³⁴⁾ wil zij onder geen enkel beding missen. Noblesse Oblige, zegt men want Laure De Launoit converseert meestal in het Frans, alhoewel sommigen beweren dat zij nog vlot "het Giesbaargs" spreekt. Laure overlijdt op 12 augustus 1990.

Clementine DE NAUW

Clementine blaast op 12 november 1991 honderd kaarsjes uit. Zij is geboren in 1891 in de Molenstraat te Geraardsbergen en groeit op in een gezin van vijf jongens en vier meisjes. Zij huwt met René Borremans, maar het gezin blijft kinderloos. Haar hele leven heeft zij als strijkster gewerkt. De Molenstraat en 'de Stroem' zijn haar leven. Helaas kan zij in de laatste jaren van haar leven haar huishouden niet meer alleen beredderen en verhuist zij in september 1991 naar het toenmalige

Fernande de Smet

OCMW-rustoord in de Kattestraat. Zij overlijdt er op 27 april 1994.

Arthur DE ROEVE ⁽³⁵⁾

Begin 1994 zit Arthur aan de feesttafel en viert hij te Overboelare zijn 100ste verjaardag. Arthur komt uit een gezin van 8 kinderen. Hij is geboren op 7 januari 1894. Vanaf zijn twaalfde moet hij gaan werken. Hij is toen in de stiel gegaan bij een schoenmaker. De Eerste Wereldoorlog heeft hij, samen met zijn twee broers, aan het front doorgebracht. Na de Eerste Wereldoorlog huwt hij in 1919 met Julia De Smet (†1967). Het gezin heeft drie zonen en één dochter. Arthur laat de schoenmakersstiel voor wat hij is en gaat bij de spoorweg werken. Zijn vrouw Julia houdt in de Appelstraat een

snoepwinkeltje open. In 1950 gaat hij met pensioen. Zijn tuin wordt zijn hobby. Daarnaast houdt hij van houtsnijden (vooral beeldjes), en wandelen.

Arthur, die in de Rozenstraat nr. 64 woont te Overboelare, overlijdt op 13 januari 1994 te Geraardsbergen, amper 6 dagen na zijn honderdste verjaardag.

Fernande Marie Louisa Josepha Ghislaine DE SMET ⁽³⁶⁾ ⁽³⁷⁾

Fernande is geboren op 8 juli 1899 te Geraardsbergen. Wat we van haar weten is dat zij onder de Tweede Wereldoorlog samen met haar zuster zo'n zestig weeskinderen van alle nationaliteiten opvangt, waaronder enkele joodse meisjes. De weeskinderen worden ondergebracht in het weeshuis dat zij en enkele andere dames in 1938 hebben laten bouwen. Haar belangstelling voor weeskinderen heeft zij wellicht geërfd van haar grootvader Karel D'Hondt die in 1907 de bouw van het stedelijk hospitaal en weeshuis heeft bewerkstelligd. Het gezin De Smet-D'Hondt is welstellend. Zij heeft 2 meiden en 2 knechten in dienst voor het huishouden, de tuin enz.. Fernande is, net als alle andere kinderen van het gezin, ongehuwd gebleven. Zij heeft zich haar hele leven lang ingezet voor liefdadigheidswerk. Zij is lid van de derde orde van de Karmel, stichter-directrice van het Weeshuis (1938-1974) in Onkerzele ⁽³⁸⁾ en wordt in 1980 vereremerkt met de onderscheiding Yad Vashem ⁽³⁹⁾ van de staat Israël voor het opnemen van joodse kinderen tijdens W.O.II.

⁽³³⁾ Jacques DE RO, *Analyse van een belangrijke financiële en politieke familieclan: De Spitaels van Geraardsbergen, Machtverwerving en -verlies*, bijlage, onuitgegeven licentiaatsthesis, 1977

⁽³⁴⁾ Koningin Elisabeth, kon dankzij de milde steun van de ruimdenkende mecenas Graaf Paul de Launoit, in 1939 een gedurfde muziekinstelling inhuldigen. Op Sovjetrussische leest geschoeid heeft deze muziekinstelling als doel de opleidingsmogelijkheden van jonge Belgische artiesten gevoelig te verbeteren. Paul de Launoit heeft het voorzitterschap hiervan waargenomen tot 1978.

⁽³⁵⁾ *Het Gouden Blad*, 26 januari 1994; *De Heemschutter* 94/122/25)

⁽³⁶⁾ *Het Volk*, 19 juli 2001, in juli 2001 viert zij haar 101ste verjaardag. (*De Heemschutter*, 2000/173/46)

⁽³⁷⁾ Privéverzameling J. DE NIE, 't *Spuwerke*, 10 september 2001; Doodsbrief; *Het Nieuwsblad*, 14 juli, 1999.

⁽³⁸⁾ Onkerzele, op de Doodlaege in de Volderstraat.

⁽³⁹⁾ *Yad Vashem*, letterlijk 'eeuwige naam' - Jesaja 56:5, een onderzoeks- en herdenkingscentrum dat gevestigd is in Jeruzalem.

Tot 1983 blijft zij in Onkerzele wonen. Nadien keert zij terug naar het ouderhuis, een statig herenhuis op de hoek van de Molenstraat met de Brugstraat⁽⁴⁰⁾. In haar vrije tijd kweekt zij konijnen en sierduiven. Na het overlijden van de andere familieleden nemen Fernande en haar zuster Simonne hun intrek in het Denderoord op 2 december 1987.

Fernande overlijdt op 8 augustus 2001 op 102-jarige leeftijd in het Stedelijk Ziekenhuis. De eredienst wordt in de Sint-Bartholomeuskerk gehouden.

Jules De SMET⁽⁴¹⁾

Jules ziet het levenslicht in Geraardsbergen op 23 maart 1902. Hij is de zoon van een caféuitbater uit Overboelare. Vanaf zijn negen jaar gaat hij in de leer bij een kleermaker in de Nieuwstraat⁽⁴²⁾. Na zijn ontslag als kleermaker wordt hij kolenmarchand wat hem echter niet belet om thuis koeien en paarden te houden. In 1926 huwt hij met Maria Bury die op 72-jarige leeftijd overlijdt. Jules en Maria hebben vijf kinderen. Zijn ontspanning zoekt hij op café met kaarten en bollen. Jules is een levensgenieter. Zijn geheim om honderd jaar te worden? Eenvoudig: af en toe een sigaartje roken, liedjes zingen en je laten omringen door vrouwelijk schoon. Vooral dat laatste laat hij zich in het rusthuis welgevallen. Jules heeft in Overboelare gewoond, nadien op de Hoge Buizemont en later in de

Remie Geys

Gasthuisstraat. In 1999 neemt hij zijn intrek in het rusthuis Huize Vincent. Later verhuist hij naar Huize Verhaege. Hij overlijdt op 9 oktober 2002.

Zoë DRUWEZ⁽⁴³⁾

Over Zoë hebben we weinig informatie teruggevonden. We weten dat ze in Everbeek het levenslicht ziet op 28 maart 1895 en dat ze ongetrouwd is gebleven. In 1993 verhuist zij naar het rustoord Sint-Vincent in de Kattestraat. Zij overlijdt aldaar op 26 februari 1997.

Clementine DU CHAU⁽⁴⁴⁾

Begin 2004 viert Clementine haar honderdste verjaardag. Deze kranige dame is geboren te Onkerzele op 29 januari 1904 als oudste van vier kinderen.

Clementine woont in de Volderstraat nr. 309. Als zij 8 jaar is vertrekt haar vader, Petrus Du Chau, in 1912 met de Red Star Line⁽⁴⁵⁾ naar Amerika (vermoedelijk Canada) om er geld te verdienen in de sigarennijverheid. Samen met hem vertrekken nog een aantal streekgenoten van wie een deel ginder blijft om een nieuw leven te beginnen. Vader Du Chau heeft in Onkerzele een vrouw en vier kinderen en wil terugkomen. Maar door het uitbreken van de oorlog kan dit niet. Het gezin kent moeilijke tijden. Op haar elfde gaat Clementine werken en draagt zij bij in het onderhoud van het gezin. Na de oorlog komt haar vader terug. In 1927 trouwt Clementine met Emiel De Clercq en worden er twee kinderen geboren. Emiel begint als zelfstandig ondernemer een sigarenzaak en doet de markten met kleding. In 1947 overlijdt Emiel en Clementine staat er nu alleen voor. Zij gaat verder met het maken van sigaren tot haar pensioen in 1955. Vier jaar later neemt zij haar intrek bij haar zoon en schoondochter in Volderstraat.

Remie (Remieken) GEYS⁽⁴⁶⁾

In 1984 viert Remie zijn honderdste verjaardag. Hij is immers geboren op 8 november 1884 te Galmaarden. Sinds maart 1982 woont hij 'op zijn ouwen dag' in het bejaardentehuis 'het Denderoord' op de Hoge Buizemont te Geraardsbergen. Remie loopt eerst school te Tollembeek en later gaat hij naar

⁽⁴⁰⁾ Dit prachtig pand met inrijpoort is helaas afgebroken.

⁽⁴¹⁾ Privéverzameling J. DE NIE, *De Beiaard*, 29 maart 2002.

⁽⁴²⁾ De Nieuwstraat is in die tijd de straat van de kleermakers. In het Gidsboek van Van Bossuyt en Wilmotte van 1912 worden er niet minder dan 12 kleermakers vermeld.

⁽⁴³⁾ *Het Laatste Nieuws*, 28 maart 1995 (*De Heemschutter* 95/04/95)

⁽⁴⁴⁾ Privéverzameling J. DE NIE, *De Beiaard*, 6 februari 2004.

⁽⁴⁵⁾ In de plaatselijke kroegen hangen affiches van de Red Star Line, de stoomboot die Vlamingen naar Noord-Amerika brengt zonder 'omlading' en naar een beter leven. Velen verkopen hun hele hebben en houwen om toch te kunnen vertrekken. Na een zware bootreis komen ze vaak totaal berooid in Ellis Island aan. Om het echte Amerika binnen te mogen, heb je echter vijf dollar per persoon nodig, en zoveel bezitten de meesten niet meer... Tussen 1873 en 1935 transporteert de Red Star Line bijna drie miljoen mensen van Antwerpen naar de Verenigde Staten of Canada. In Geraardsbergen is in 1912 Vital De Clercq in de Wijngaardstraat 'gevolmachtigden' agent van de Red Star Line. Naar alle waarschijnlijkheid heeft Petrus zijn reiskaarten daar aangekocht.

⁽⁴⁶⁾ Privéverzameling J. DE NIE, *Het Nieuwsblad*, 8 november 1984.

Victor Godyns

Bever om zijn Frans te leren. Als 18-jarige gaat hij in de leer bij schoenmaker Vanderputten in de Nieuwstraat in Geraardsbergen. Op een bepaald moment verandert hij van beroep en wordt hij postbode in zijn geboortedorp Galmaarden. Maar na zijn ronde is hij landbouwer. Hij huwt in 1912 Irma Musch (†1981). Samen hebben ze twee kinderen. Remie overlijdt onverwacht te Geraardsbergen in juli of augustus 1987 op 102-jarige leeftijd in het bejaardentehuis 'Denderoord'.

Victor Emile Gislenus GODYNS ⁽⁴⁷⁾

Op 15 mei 1992 viert Victor in zijn woning in de Gasthuisstraat nr. 69 zijn honderdste verjaardag. De eeuweling is geboren in de Oudenbergstad op 13 mei 1892. De Eerste Wereldoorlog heeft hij meegemaakt als krijgsgevangene. Samen met zijn jongste broer, Jules, wordt hij in 1916 door de Duitse

bezetter gedeporteerd. Bij zijn huwelijk, kort voor de deportatie, is hij dameskleermaker. Na de Grote Oorlog, gaat hij zich specialiseren in de verwerking en de verkoop van bont. Zijn handelszaak heet "In de Vos". Victor en Maria hebben vijf kinderen. In zijn vrije tijd speelt hij in de fanfare van Sint-Cecilia. In 1992 is hij trouwens nog altijd lid van de fanfare Sint-Cecilia, het oudste lid! Victor overlijdt op 101-jarige leeftijd op 9 november 1993 te Geraardsbergen.

Marie GOOSSENS ⁽⁴⁸⁾

"Honderd jaar worden is niets, het zijn is wat anders" zegt Marie op haar honderdste verjaardag. Marie Goosens, beter bekend als Mie Calou, wordt te Grimminge geboren op 13 februari 1850. Daar trouwt ze in 1871, voor die tijd toch wel zeer jong, amper 21 jaar, met Jan-Baptist Van Schoors, bijgenaamd "den tist". Dat hij zo snel met haar trouwt is volgens Van Schoors omdat ze zo mooi is en hij haar niet kwijt wil. Mie Calou zegt van zichzelf dat zij mooi is en veel aandacht krijgt van "het mansvolk", maar dat Jan-Baptist voor haar pure liefde is. Van Schoors is aanvankelijk vormer in de kareelovens.

Het gezin neemt uitbreiding want de aantrekkingskracht van schone Marie zegent hem met negen kinderen, onder wie een tweeling. Al snel wordt beslist om een beenhouwerij en een café te openen die zij "In St.-Antonius" dopen. Dit 'doopfeest' gaat gepaard met de nodige liters bier en streekjenever van de stokerij Van der Taalen uit Idegem.

Marie zelf werkt nog op het spinnewiel en klost kant. Daarnaast hebben ze de handen vol aan een

kleine boerderij.

Mie Calou en Tist leiden een diep christelijk leven, werken hard, eten goed en hebben op tijd en stond plezier en vermaak.

In 1950 viert ze in haar dorp Grimminge, dat slechts 540 zielen kent, haar honderdste verjaardag. Hiervoor hebben de dorpingen een historische stoet opgezet die "grepen uit het leven van de eeuweling afbeeldt".

De journalist met dienst van de *Geeraard* beschrijft haar als een "eeuweling die geenszins haar ouderdom heeft". Weliswaar wat voorovergebogen, maar proper en blozend van gezondheid, zonder de minste rimpel in het aangezicht, helder van geest en niet op haar tong gevallen. Burgemeester Van Eesbeek leest een schrijven voor van de Prins Regent en overhandigt Marie een "eetgerei" namens het "Koninklijk Huis" ⁽⁴⁹⁾. Dat zij uit een sterk geslacht stamt bewijst haar moeder die 87 jaar geworden is. Haar grootmoeder zou zelf 101 jaar geworden zijn. Jammer genoeg heeft men dit pas vastgesteld bij de opmaak van haar overlijdensakte.

Op 101-jarige leeftijd overlijdt Marie te Grimminge op 8 augustus 1951.

Marie-Jeanne HOOGSTOEL ⁽⁵⁰⁾

Marie-Jeanne verblijft al geruime tijd in de Residentie Baronie van Boelare, rusthome. Zij is geboren te Geraardsbergen op 7 augustus 1896. Omstreeks 1900 vertrekt zij, als kleuter, met haar ouders naar Londen, waar haar vader Florent, barbier van beroep, een kapperssalon begint. Jeanne loopt vanzelfsprekend school in Londen. In 1910 keren haar ouders terug naar Geraardsbergen en openen in de Lessensestraat nr. 102 ⁽⁵¹⁾ opnieuw een kapperssalon. In

⁽⁴⁷⁾ *De Streekkrant*, .. mei 1992 (*De Heemschutter*, 92/105/26; Privéverzameling J. DE NIE, doodsprentje van De Vos.

⁽⁴⁸⁾ E. DE MOL, *Een bekoorlijk dorpje langs de Dender: "mijn" Grimminge*, Zottegem en GHA, *Geeraard*, 5 februari 1950, p.2, k. 3-4

⁽⁴⁹⁾ GHA, *Geeraard*, zondag 19 februari, 1950, k. 3-4.

⁽⁵⁰⁾ Privéverzameling DE NIE Johnny, *Het Volk*, 24 september 1996. Az, 28 augustus 1996

⁽⁵¹⁾ VAN BOSSUYT, Vincent & WILMOTTE, Fl., *Gidsboek voor de Stad Geeraardsbergen*, 1912

1918 trouwt zij met Charles Morre, de kleinzoon van bakker Joannes Franciscus Morre, de 'uitvinder' van de Geraardsbergse mattentaart. Het vervoersbedrijf Morre-Hoogstoel is bij heel wat Geraardsbergenaars bekend. Naast transport in binnen- en buitenland is ook de snelle taxidienst van het bedrijf een vaste waarde in het straatbeeld. Dit huis van 'vertrouwen' is in 1927 gesitueerd in de Lessenstraat nr. 124. Karel sterft in 1965 en Marie-Jeanne blijft in hun huis aan de Astridlaan wonen. Op haar 97ste verhuist zij van haar woning aan de Astridlaan naar de "Baronie van Boelare". Als de mensen vragen wat ze doet om zo oud te worden, zegt zij steevast: "Ik weet het niet, onze lieven Here is mij vergeten, zeker?" Helaas, Onze-Lieve-Heer heeft, in een rustig moment, zijn lijsten nog eens bekeken en haar op 26 december 1998, op 102-jarige leeftijd tot zich geroepen.

Adeline(ke) JANSSENS ⁽⁵²⁾

In de Pauwelstraat te Moerbeke viert Adeline op zaterdag 28 november 1981, in familiekring, haar honderdste verjaardag. Zij is in Moerbeke geboren en heeft haar geboortedorp nooit verlaten. Zij wordt in 1981 op haar beurt de oudste inwonster van Geraardsbergen. Adeline heeft samen met haar echtgenoot Petrus De Rouck ⁽⁵³⁾ vijf kinderen. Op "haren ouden dag" woont zij in bij haar dochter en schoonzoon, Frans Collijns, gewezen burgemeester van Moerbeke en gemeenteraadslid in Groot-Geraardsbergen. Zij overlijdt op 5 april 1983.

Maria LALLEMAND ⁽⁵⁴⁾ ⁽⁵⁵⁾

Maria viert in juli 2000 haar 100ste

Marie-Jeanne Hoogstoel en Celestine Weymans

verjaardag. Zij wordt geboren in de Steenstraat te Geraardsbergen op 15 juli 1900 en is de jongste dochter uit een gezin van acht kinderen. Haar vader, Cyrille Lallemand, is gehuwd met Mathilde De Clercq. Maria loopt school in Hunnegem omdat ze daar "een tante nonneken" heeft. Later volgt ze de borduurschool. In 1921 treedt zij in het huwelijk met Georges Morre, blikslager. Het jonge paar gaat zich vestigen in de Kattestraat. Samen hebben ze twee kinderen: Willy en Fernande. Op latere leeftijd verblijven ze in hun appartement aan de Verhaegenlaan. In 1973 verliest zij haar man. Vijf jaar later overlijdt ook haar zoon Willy. Eén van de acht achterkleinkinderen is dokter Johan Van De Sype. Vele Geraardsbergenaars kennen Maria. Eind de jaren dertig van vorige eeuw verhuist ze immers naar de Markt waar zij vijftien jaar lang de café-uitbaatster is van de Liberale Kring. Al is ze politiek, liberaal gekleurd, Maria is en blijft een diepgelovige vrouw die

regelmatig naar de Oudenberg gaat om er te bidden.

In 1991 beslist zij naar het Denderoord te gaan. De laatste jaren van haar leven verblijft ze in de dementenafdeling van het OCMW-rusthuis waar zij op 22 oktober 2000 overlijdt.

Clemence LEROY ⁽⁵⁶⁾

Zij is geboren op 8 november 1896 en afkomstig uit Goferdinge. Op haar honderdste is zij één van de weinige eeuwelingen die nog ten volle van het leven kan genieten. Zij heeft een harde jeugd gekend. In 1920 huwt zij Kamiel Verbruggen. Beiden werken aan de spoorweg en bedienen de overweg in Sint-Pieters-Kapelle. Het echtpaar heeft twee kinderen. Na de dood van haar echtgenoot in 1965 blijft Clemence tot 1990 in haar huis wonen. Clemence verblijft daarna achtereenvolgens in het Denderoord, het Heilig Hartrushuis en tenslotte in het verzorgingstehuis 'Vincent'. Zij overlijdt op 28 januari 1997.

⁽⁵²⁾ Privéverzameling J. DE NIE, *Het Gouden Blad* 27 november 1981.

⁽⁵³⁾ Petrus is mijnwerker geweest in Wallonië.

⁽⁵⁴⁾ *Het Laatste Nieuws*, 15 juli 2000 (*De Heemschutter*, 2000/173/46)

⁽⁵⁵⁾ Privéverzameling J. DE NIE, *Het Nieuwsblad*, 14 juli 2000.

⁽⁵⁶⁾ Privéverzameling J. DE NIE, *De Beiaard*, 16 november 1996.

Jules Leuraert

Jules LEURAERT ⁽⁵⁷⁾

Jules leeft al heel zijn leven in Geraardsbergen en wordt in juli 2003 door de bewoners van de Baljuwstraat in de bloemetjes gezet. Hij ziet er het levenslicht op 7 juli 1903. In zijn actief leven is hij altijd arbeider geweest. Zijn vrouw Julia Hoebeke overlijdt in 1976. Zijn passie is het kweken van bloemen, vooral camelia's.... Zijn remedie om honderd jaar te worden: veel eten en veel werken.

Maria MOLDEREZ

Maria Molderez is bekend in Geraardsbergen want zij houdt het eerste benzinestation open in de stad. Zij is geboren in de Hunnegemstraat in februari 1897, huwt met Victor De Gelas (†1979) en is moeder van een dochter.

Samen met haar man hebben ze een tijdje in Boston (V.S.) gewoond. Haar vader Isidoor is sigarenfabrikant in de Gaffelstraat nr. 61 ⁽⁵⁸⁾.

François REYGAERT ⁽⁵⁹⁾

Op 10 januari 1884 wordt in Overboelare François geboren. In januari 1989 viert hij zijn 105de verjaardag. Tot dan is hij de oudste man van ons land. François heeft altijd hard gewerkt in de allumettenfabrieken van de stad. Na zijn huwelijk verhuist hij naar het nabije Deux-Acren. Op de voorlaatste dag van 1988 komt hij ongelukkig ten val en botst hij op een deurklink. Hij wordt overgebracht naar het ziekenhuis van Ath en overlijdt er op 15 januari 1989.

Alix ROGIER ⁽⁶⁰⁾

In juni 1997 wordt Alix 100 jaar. Zij is geboren in Geraardsbergen op 23 juni 1897 en is gehuwd met Marcel Marquebreucq. Vermits Marcel in Lessen werkt beslist het koppel naar daar te verhuizen. Helaas sterft Marcel vrij vroeg, op amper 35-jarige leeftijd. Alix verhuist naar Brussel en komt vermoedelijk rond 1982 terug naar haar geboortestad. In 1997 verblijft ze al meer dan vijftien jaar in het privaat rusthuis "Stil Geluk" te Ophasselt. Meteen is Alix de eerste eeuweling van het rusthuis. Alix overlijdt in "Stil Geluk" op 31 augustus 1998 op 101-jarige leeftijd.

Jules RONSYN ⁽⁶¹⁾

In september 1989 wordt Jules 101 jaar. Hij viert dit in het OCMW-rusthuis.

Zijn juiste geboortedatum kennen we niet. Ook over zijn sterfdatum is ons niets bekend.

Rosalia Josepha STALPAERT

Zij is geboren te Edingen op 31 december 1793. Haar ouders zijn Carolus Franciscus Stalpaert en Adriana Byl uit Geraardsbergen. Rosalie viert in Geraardsbergen haar honderdste verjaardag op 31 december 1893. Op 2 januari 1894 viert de stad de 100 jaar van "Rozeke", winkelierster in de Penitentenstraat. Boven haar winkel hangen 16 borden met in elk bord een letter van haar naam ⁽⁶²⁾. Bij deze gelegenheid heeft de stad onder de toenmalige burgemeester Karel De L'Arbre en de schepenen Prosper De Clippele en Alexander Bruyneel een groots feest gegeven "Ingezien den eerbied dien men aan onbevleken ouderdom verschuldigd is toe te dragen" en

⁽⁵⁷⁾ Privéverzameling J. DE NIE, *Het Laatste Nieuws*, 9 juli 1903.

⁽⁵⁸⁾ Karsten MAINZ, *Over bouwen en verbouwen*. De textielnijverheid in het arrondissement Aalst (1914-1944): een industriële archeologie. De sigarennijverheid te Geraardsbergen bestaat hoofdzakelijk uit kleine ondernemingen die zelden meer dan tien mensen tewerkstellen. Door hun massale aanwezigheid – tussen de twee wereldoorlogen zijn meer dan 100 ondernemingen actief – hebben ze wel een economische betekenis. De sector is tijdens het interbellum al op de terugweg. De kleine ateliers, waar het rookgoed op ambachtelijke wijze wordt vervaardigd, krijgen steeds meer af te rekenen met de concurrentie van de gemechaniseerde productie. Na de Tweede Wereldoorlog gaat het definitief bergaf en de ooit bloeiende sector verdwijnt geleidelijk aan uit het Geraardsbergse straatbeeld.

⁽⁵⁹⁾ Privéverzameling J. DE NIE, *Plus*, 19 januari 1989.

Maria Molderez

verder "ingezien den algemeenen geestdrift welken de gezegende jaren van jufvrouw Rosalia, de stad door, zonder onderscheid van gezindheid, verwekken." Meijuffer Rosalie overlijdt in 1895 op 101 ½-jarige leeftijd.

Margriet STURM ⁽⁶³⁾

In het rusthuis "Lindhove" te Knokke-Heist viert Margriet haar honderdste verjaardag. Zij is geboren te Geraardsbergen op 28 november 1903. Op 28 mei 1924 huwt zij met Gaston Steenhout. Ze krijgen een dochter. Margriet en Gaston verhuizen naar Ninove waar ze de ijzerwinkel van Gastons ouders overnemen. Hun vakanties brengen zij regelmatig door in Knokke. Na hun pensioen besluiten ze dan ook hun 'oude dag' in deze badstad door te brengen. In 1992 beslist zij om naar het rusthuis "Ster en Zee" te gaan en in 1997 verhuist zij naar het rusthuis "Lindehove".

Sophie SURDIACOURT

Sophie is geboren te Deftinge op 22 juli 1840. Broers en zussen wonen onder andere in Goeferinge en Overboelare. Zij verhuist naar Erwetegem waar zij huwt met Francies Baeskens.

Helaas breekt de Tweede Wereldoorlog uit. In juli 1942 zou zij 102 jaar worden. Of de koude winter ⁽⁶⁴⁾ van 1941-1942 een rol gespeeld heeft weten we niet, maar Sophie overlijdt op 31 januari 1942 te Erwetegem. Zij wordt aldaar begraven op 4 februari in de parochiekerk.

Rosalie UITENHOVE

Rosalie is geboren te Geraardsbergen in 1818 en overlijdt te Jette in 1920 op 102-jarige leeftijd. In de laatste jaren van haar leven wordt zij verzorgd door haar nicht, mevrouw Georges De Mulder-De Greef.

Blondine VAN CAUWENBERGHE ⁽⁶⁵⁾

In 1930 is er een groot feest op til in Zarlardinghe. Het is de honderdste verjaardag van Blondine Van Cauwenberghe. Heel Zarlardinghe kijkt al weken uit naar deze gebeurtenis. Het enige wat we van haar weten is dat zij de weduwe is van een zekere Lion, zeer christelijk is en "... elle lit sans lunettes, et ce n'est que depuis deux ans qu'elle a renoncé à sa messe quotidienne." Helaas sterft zij op de vooravond van haar honderdste verjaardag in april 1930.

Eugène VANDEN HAESVELDE ⁽⁶⁶⁾

We schrijven 1997. In de Oudenaardsestraat viert Eugène zijn

Eugène Vandenhaesevelde

104de verjaardag. Eugène, die op 28 juni 1893 in Sint-Martens-Lierde geboren is, heeft net als iedere eeuweling een rijk gevuld leven achter de rug. Zijn vader heeft een boerderij maar is ook actief als mattenklopper. Zijn moeder heeft de handen vol met haar 12 kinderen.

In 1913, kort voor het uitbreken van de oorlog, neemt Eugène dienst in het leger en strijdt samen met zoveel Vlaamse jongens in de loopgraven aan de IJzer waar hij ook gewond raakt.

In 1923 komt hij naar Geraardsbergen wonen waar hij Clemence Verhaegen huwt. Eugène werkt bij de N.M.B.S. als treinwachter. Hij woont aan de viaduct aan de Oudenaardsestraat. In 1969 wordt hij weduenaar.

Is het omdat spoorwegbedienden speciale voorwaarden hebben om

⁽⁶⁰⁾ De Beiaard, 20 juni 1997 (De Heemschutter, 97/154/38)

⁽⁶¹⁾ Privéverzameling J. DE NIE, Het Laatste Nieuws, 07 september 1989

⁽⁶²⁾ Maandblad voor alle verzamelaars, C.N.C., 1983, nr. 15, p. 5

⁽⁶³⁾ Privéverzameling J. DE NIE, Het Laatste Nieuws, 5 december 1903.

⁽⁶⁴⁾ <http://www.meteo.be/nederlands/pages/Klimatologisch/century>; 22-01-1942, het kwik daalt tot een minimum van -17,9°C in Ukkel; 27-01-1942, de thermometers duiden zeer lage waarden aan: -23,2°C in Gerdingen (Bree), -23,6°C op de Baraque Michel (Jalhay), -24,3°C in Wardin (Bastogne)...

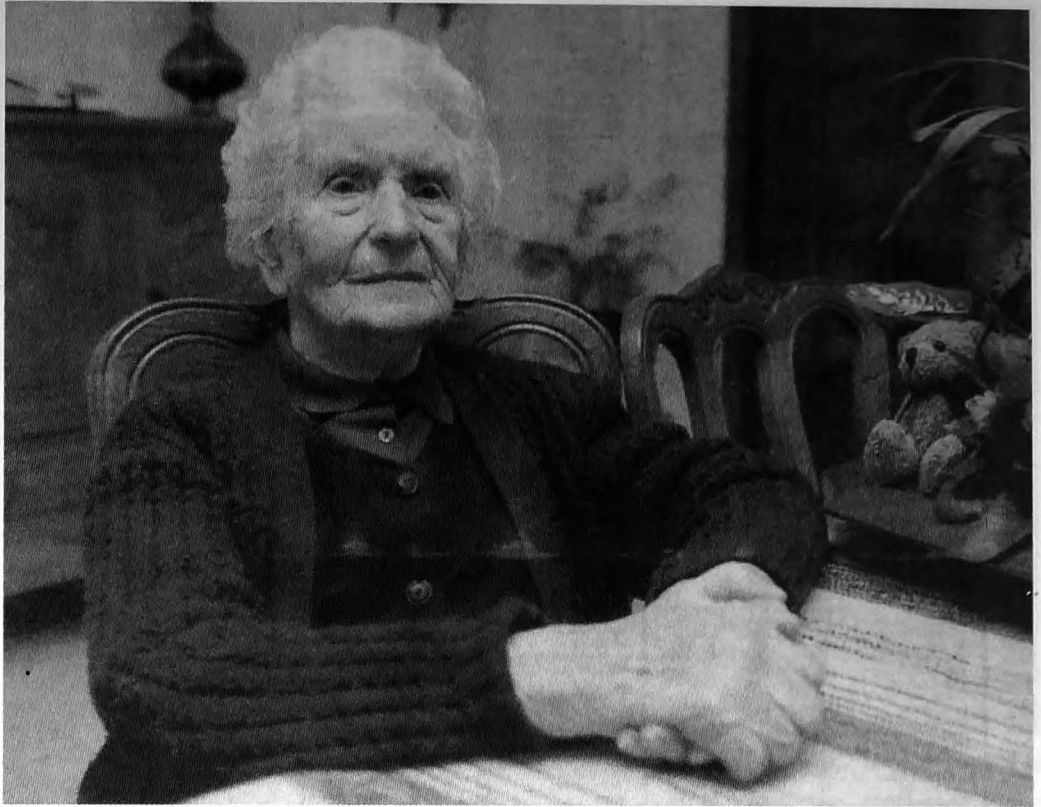
⁽⁶⁵⁾ Privéverzameling J. DE NIE, Le Patriote Illustré, 1930

⁽⁶⁶⁾ De Beiaard, 27 juni 1997 (Heemschutter, 97/154/43), 't Spuwerke, 23 juni 1995.

zich met de trein te verplaatsen? We weten het niet. Maar reizen en cultuur hebben altijd een belangrijke plaats gehad in zijn leven. Op het muziekfestival van Oostende in 1971, leert hij zijn tweede echtgenote, Annie De Lombaerde, kennen en begint voor Eugène een tweede leven. Zijn hobby's zijn naast reizen, tuinieren en lezen. Honderd jaar zijn heeft voor Eugène ook zo zijn nadeel; "het is immers heel moeilijk om een klapken te doen met iemand van je eigen generatie". Hoe dan ook Eugène is een levensgenieter. Hij houdt van lekker eten, een goede bordeaux, trappist of een triple van Ename. Helaas, amper twee weken na zijn 104de verjaardag overlijdt Eugène in juli 1997 in zijn woning. Zijn wens om in zijn leven drie eeuwen te mogen meemaken komt niet uit. Eugène wordt op 16 juli 1997 begraven in de Sint-Bartholomeuskerk ⁽⁶⁷⁾. De stad rouwt in 1997 om haar oudste inwoner.

Alice Maria VANDER HAEGEN ⁽⁶⁸⁾ ⁽⁶⁹⁾

Maria is geboren op 20 november 1899 in de deelgemeente Idegem. Met haar 101 is zij nog heel goed bij geest. Vanaf haar tiende werkt zij als kantwerkster in het klooster van Idegem. Later huwt zij op 22 november 1935 met Joseph Stevens die in 1968 overlijdt. Zij woont in bij haar enige dochter, Christiane, aan de Heirweg nr. 83 te Idegem. Haar hele leven heeft zich afgespeeld in Idegem. De ouderdom speelt haar parten want zij krijgt steeds meer gehoor- en gezichtsproblemen. In 2002 is zij met haar 103 jaar de oudste inwoner van Groot-Geraardsbergen.

Alice Vander Haegen

Josephina VAN DER PUTTEN ⁽⁷⁰⁾

Josephina is afkomstig uit Overboelare waar zij op 27 augustus 1902 geboren wordt. Zij komt uit een gezin van zes kinderen. Haar ouders verhuizen naar Viane waar zij in haar jeugd school loopt. Samen met haar zus gaat zij meermaals op reis, ondermeer naar Lourdes. Josephina is altijd ongehuwd gebleven maar zorgt met volle overgave voor de kinderen van haar broers en zussen. Zij neemt haar intrek in het rusthuis te Grimminge, maar verhuist in 2001 naar "Huize Vincent" waar zij op 3 juni 2003 overlijdt.

Madeleine VERVAET ⁽⁷¹⁾

Madeleine wordt op 7 januari 1994 honderd jaar. Zij heeft vele jaren in Overboelare gewoond. We weten echter niet of zij er ook geboren is. Wel weten we dat haar man seinwachter is geweest in

Aalst en Lede. In 1987 is zij naar het rusthuis Sint-Ursmarus in Zegelsem verhuist.

Slotbeschouwing

Het valt ons op dat we in de krantenknipsels niet veel honderdjarigen terugvinden in de deelgemeenten van Groot-Geraardsbergen (met uitzondering van : Zarlardinge, Overboelare, Idegem, Grimminge, Moerbeke). Is het omdat ze er niet zijn, of is er een andere reden? Bij het schrijven van dit artikel hebben we hierop (nog) geen antwoord kunnen geven.

Algemeen kunnen we stellen dat de sterfte onder eeuwelingen in de wintermaanden hoger ligt dan in de zomer, een verschijnsel dat we wellicht kunnen toeschrijven aan de winterse omstandigheden. Vooral de maanden januari

⁽⁶⁷⁾ Het Nieuwsblad, 15 juli 1997 (De Heemschutter, 97/155/46)

⁽⁶⁸⁾ Het Volk, 21 november 2000 (De Heemschutter, 2001/175/44) kleindochter Isabelle, dochter Christiane)

⁽⁶⁹⁾ Privéverzameling J. DE NIE, De Beiaard, 12 november 1999; Het Laatste Nieuws, 21 november 2000; Het Laatste Nieuws, 23 november 2002.

⁽⁷⁰⁾ Privéverzameling J. DE NIE, De Beiaard, 13 september 2002.

⁽⁷¹⁾ Privéverzameling J. DE NIE, Het Volk, 07 januari 1994.

	NIS-Code	Mannen	Vrouwen	Totaal	Evolutie op Jaarbasis	Mannen
Groot-Geraardsbergen	41018	15.217	15.705	30.922	+63	+0,20%

Werkelijke bevolking van Groot-Geraardsbergen op 1 januari 2004 (73)

en februari scoren hoger ten gevolge van aandoeningen aan de ademhalingswegen. De vaak banale ongevallen en hun gevolgen zijn een andere oorzaak. Volgens De Cock sterft een honderdjarige niet de dag na zijn viering zoals in de volksmond wel eens wordt beweerd. De gemiddelde levensduur na de honderdste verjaardag bedraagt nog zo'n 2 à 3 jaar. Toch kennen we in Geraardsbergen gevallen die akelig dicht in de buurt komen, zoals Arthur De Roeve uit Overboelare die amper zes dagen na zijn honderdste verjaardag overlijdt. Of zoals in Zarlardinghe. De hele gemeente is te been om Blondientje Van Cauwenberghe te vieren "die er dicht bij was, honderd jaar oud te zijn. Maar de mens wikt en God beschikt. Op den vooravond van haar eeuwfeest is O.L. Heer haar komen halen, en het eerbiedig oudje, is zachtjes in den Heer ontslapen. De feestelijke stemming welke sedert geruimen tijd de gansche bevolking bezielde, was plots in rouw verkeerd..." (72)

Nu willen we geen paniek zaaien, maar ook geen valse verwachtingen scheppen. In 2004 bestaat de bevolking van Groot-Geraardsbergen uit 15.217 mannen en 15.705 vrouwen. Het aantal honderdjarigen is echter

verwaarloosbaar niettegenstaande de toename van honderdjarigen en de goede zorgen in onze verzorgingstehuizen. Anderzijds weet iedereen wel dat 'oud worden' genetisch bepaald is of 'in de familie zit', want voor wie uit een familie stamt van mensen die een hoge leeftijd bereiken is de kans veel groter dat ook zij de honderd jaar zullen bereiken, zoals Marie Goosens wier grootmoeder eveneens de leeftijd van 101 jaar heeft bereikt.

Voor wie dus aspiraties heeft nog dit. Wat kunt u doen om langer te leven: minder eten, meer bewegen, minder drinken, niet meer roken, gelukkig zijn en zorgen dat je langlevende ouders hebt. Dit laatste wordt ondersteund door geriater De Cock die er aan toevoegt: "...een ander element die kans biedt om honderd jaar te worden is afstammen van een stevige stam." Of zoals Victor Borrenmans het zegt: "Alles eten en drinken, maar nooit met overdaad en hard werken". Marie Goossens pleit voor "nen druppel" voor het slapengaan...

Meer dan veertig namen en toch niet volledig!

Uiteraard is dit overzicht onvolledig. Bij het schrijven van dit

artikel is, bij gebrek aan informatie, nog een aantal honderdjarigen niet aan bod gekomen. We denken hierbij aan Irène Vanden Berghe, Maria Felix, Maria Zenaiva (° op 7 augustus 1904), beter bekend als Alice (Maria) Fauconnier, Aloïs Roels, Gabrielle De Turck..... Er ontbreken ons zeker namen. Geraardsbergenaars die in andere locaties overleden zijn hebben we amper kunnen traceren (74). Wel hopen we op termijn deze lijst te vervolledigen.

Er ontbreekt ons nog heel wat informatie over het leven van deze mensen die in hun leven niet beroemd geweest zijn, maar die zich onderscheiden van alle anderen omdat zij de kaap van de honderd bereikt hebben. Vandaar deze oproep aan familieleden en vrienden: "Hebben jullie nog informatie of verhalen die we kunnen toevoegen aan dit artikel, foto's, of correcties, laat het ons dan weten en stuur een briefje naar Dirck Surdiacourt, Eendrachtstraat 19, 9000 Gent of via e-mail dsurdiac@oce.be".

(72) GHA, *Geeraard*, p. 2, k. 3, 13 april 1930, nr. 15

(73) <http://www.statbel.fgov.be>;

(74) In onze zoektocht naar honderdjarigen die buiten Geraardsbergen 100-jaar geworden zijn hebben we ook contactopgenomen met Maurice De Lille uit Sijsele. De Lille beschikt over een indrukwekkende verzameling doodsprentjes van een 3000-tal honderdjarigen. Helaas kan De Lille aan ons artikel niet meewerken omdat het controleren van al deze prentjes 'ondoenbaar' is.